

ABAI: Adamzattyñ bärin súı baýyrym dep.

BALQASH ÖNİRİ

Аймақтық қоғамдық-саяси газет

Газет 1932 жылдың 1 мамырынан бастап шығады

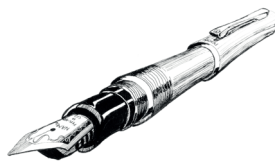
balqash_oniri_gazeti

balkhashoniry@mail.ru

№95 (13180), 28 ЖЕЛТОҚСАН, СӘРСЕНБИ 2022 ЖЫЛ

Төл басылтым Торқалты 90 төрінде

2022

Құрметті Балқаштықтар және қала қонақтары!

Биыл өлкедегі өзіндік өрелі тарихы бар, бағыт - бағдары айқындалған, қалың оқырманы қалыптасқан, беделді басылымдардың бірі, өңірімізді ақпарат нәрімен сусындатып отырған киелі орда «Балқаш өңірі» газетінің 90 жылдық мерейтойы.

«Газет - халықтың көзі, құлағы һәм тілі. Адамға көз, құлақ, тіл қандай керек болса, халыққа газет сондай керек», - деп Ахмет Байтұрсынұлы айтқандай, жергілікті тұрғындарды өлке жаңалықтарымен хабардар етіп жүрген қаламгерлердің қарашаңырағы - «Балқаш өңірі» газетінің шежіреге толы өткені, үлкен үміт арқалаған бүгінгі мен кестелі келешегі бар... Ғасырға жуық уақыт бойы бірнеше буын өкілдері еңбек етіп, ұрпақтар сабақтастығына негізделген шығармашылық үрдіс бүгінгі таңға дейін қарқынды жұмысын тоқтатқан емес. Себебі, мерзімді басылым - ұлт рухын оятатын, халықты парасат пен мәдениетке, білім мен ғылымға, өркениет пен өнерге тәрбиелей алатын жағлыз құрал. Тарихы терең «Балқаш өңірі» газеті де аймақ шежіресіне, баға жетпес дерек көзіне, оқырмандардың рухани жансерігіне айналды. Тоқсанның төріне шыққан төл басылымның шыңы мен шыңырауында шыңдала түсіп, қала тұрғындарына қажетті ақпаратты жеткізе білген редакция ұжымын мерейлі күнмен шын жүректен құттықтай отырып, дендеріне саулық, отбасыларына аمانдық, жұмыстарына шығармашылық табыстар тілейміз. Шабыттарыңыздың шыңына ұшқан құс жетпесін! Қаламдарыңыз ұштала берсін!

Қайрат ҚАМЗИН,

Балқаш қаласының әкімі,

Ахат МҮСАИМОВ,

қалаалық мәслихат хатшысы.

Қуандық МАҚСҮТҰЛЫ,
«BALQASH ÖNİRİ

»БІЗДЕРДІ ДЕ ЖОҚТАЙТЫН ЖАН БОЛСА ЕГЕР...

Жауапты редактор

Есімі мен еңбегі осы күнге дейін айтылмай келген бір жерлесіміз - «Балқаш жұмысшысы» газетінде алғашқылардың бірі болып қызмет атқарған Қуат Молдахметов жайында осыдан төрт-бес жылдай бұрын туған жиегі келіп айтып беріп еді.

Қуат бала күнінен өте зерек болған. Әкесінен құран сүрелері мен аяттарын естіген бетте бес-алты жасында құран оқуды меңгерген. Баласының зеректігін байқаған әкесі Сетікбай әріп таңысын, орысша білсін деп ноғай жігітін арнайы алдырып, ақысын төлеп, баласына әріп үйреттірген, оқыттырған. Содан да болар,

Қуат орысшаға жетік болған.

Қуаттың нақты туған жылын дәп басып айту қиын. Табылған құжаттардың бірінде 1917 жыл делінсе, енді біреуінде 1918 жылы туған деп көрсетілген. Сауатты, білімді болғандықтан, 14 жасынан бастап қолдан мөр ойып жасап, күн көрген.

Отызыншы жылдардағы ашаршылық уақытында «Продснабтан» бір арба азық-түлікті алып шығып, аш адамдарға таратып жатқанда, күзет адамдары үстінен түсіп ұстап алыпты. Сонда соттаймыз дегенде, «менің жасым әлі 14-те» деген екен. Ұстап алғандар оның сөзіне нанбай, дәрігерге апарып, жасын айы-

ртқан көрінеді.

Дәрігерлер жасын айырып, «әлі көмелетке толмаған» деген қорытынды шығарған. Содан соң НКВД-ның адамдары «соттауға болмайды, әлі жас» деп қалалық баспаханаға жұмысқа алғызады. Ол жерде корректор болып жұмыс істейді. Сонымен бір мезгілде газетке салынатын адамдардың, қала құрылыстарының суреттерін салып, клише жасауды да меңгереді. Мақалалар жазып, өлеңдер шығарып, редактор мен партия органдарының назарына ілінеді. «Балқаш жұмысшысы» газетінің жауапты редакторы Хамит Салдықовтың орынбасары, ал 1937 жылы қаңтардан желтоқсан айына дейін осы газеттің жауапты редакторы болып қызмет атқарғанын дәлелдейтін айғақтар 1934-1937 жылдар аралығындағы «Балқаш жұмысшысы» газетінде бар.

Бағдат МҮБӨРАҚ

Оқы

«Балқаш өңірін»

Елдің айтар өмірін,
Жердің айтар көрігін,
Байлығың бұл рухани -
Оқы «Балқаш өңірін».

Жүрегіңнің төрімін,
Мен боламын серігің.
Мұң шағамын, сыр айтып,
Оқы «Балқаш өңірін».

Ойы берер кең ұғым,
Халқым артар сенімін,
Дейді «қазақ тегімін»,
Оқы «Балқаш өңірін».

Қорқағы кім, ері кім,
Перісі кім, сері кім,
Жамағатым, жабылып
Оқы «Балқаш өңірін».

Тұғырларын тұлғаның,
Саясаттың сырларын,
Ғашықтардың сырларын,
Ақындардың жырларын,
Дүниеде кім барын
Үйіңе алып барайын,
Жазыл маған, ағайын!

Баспаханада қызмет жасап жүргенде Қуаттың суретті жақсы салатынын біреу байқап қалып, зауыттың жобалау бөліміне сызушы (чертежник) ретінде қызметке алдырады. Сол жерде 1937 жылдың соңынан 1939 жылдың көктеміне дейін қызмет жасайды. Зауыт басшылығы әскерден бірнеше рет алып қалады, бірақ Қуат оған қарамай, 1939 жылы өз тілегімен Қызыл Армияда қызмет етуге сұранып кетеді. 1941 жылы елге қайтамыз деп жүргенде соғыс басталып, Новосибирскідегі офицерлер мектебіне жіберіледі. Сол жерде 200 сарбаз соғысқа дайындықтан өтіп, Қыыр Шығыстағы Жапон соғысына аттанады. Сонда жүріп жазған хатын қарындасы Дәкен сақтағанымен, біреулер бөлмесінен ұрлап алады. Сөйтіп хат ұшты-күйлі жоқ болып кетеді. Бұл Қуаттың соңғы хаты болатын. «Онда Алматыдағы баспаға берген поэма-сынан үзінді болған екен», - деп еске алады жиегі Заря Төлқұ-ханқызы.